

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. april 2013
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0037-0031
Dok.: 717813

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 9 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte (Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodlænkæafsoning, SU i skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v). (L 133), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. marts 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Morten Bødskov

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 9 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte (Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodlænkeafsoning, SU i skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v.) (L 133):

”Vil en indsat der afsoner størstedelen af sin dom - bl.a. af sikkerhedshensyn - i et arresthus, med lovændringen have mulighed for at blive prøveløsladt efter § 40a, idet det ikke praktisk er muligt at opretholde et beskæftigelseskrav i arresthusene”

Svar:

Det følger af straffelovens § 40 a, stk. 1, i sin nuværende udformning, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan beslutte, at dømte efter en konkret vurdering kan prøveløslades, når halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke skønnes at tale imod det, og betingelserne i § 40 a, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2, er opfyldt, jf. nedenfor.

Efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, kan der ske prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden af dømte, der har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlingsforløb, uddannelsesforløb eller arbejdsstræning i forbindelse med afsoningen.

En særlig indsats kan ifølge lovens forarbejder f.eks. bestå i, at den indsatte under fængselsopholdet gennemfører et relevant uddannelsesforløb eller deltager i afvænningsbehandling for et eventuelt alkohol- eller stofmisbrug eller i et særligt adfærdskorrigerende program.

En særlig indsats kan endvidere bestå i arbejdsstræning, hvorved forstås forløb, hvor den indsatte lærer basale funktioner knyttet til varetagelsen af et arbejde. Disse funktioner kan bl.a. være social omgang på arbejdspladsen, at modtage og udføre en ordre fra en overordnet, samarbejde med øvrige ansatte, punktlighed og undervisning i arbejdsmarkedsregler. Arbejdsstræning kan foregå i fængslet, f.eks. i tilknytning til et eller flere af fængslets værksteder, eller i en godkendt virksomhed i forbindelse med frigang. Målgruppen for arbejdsstræning er indsatte, der ikke tidligere har varetaget et arbejde over en længere sammenhængende periode på grund af manglende basale jobkvalifikationer, og indsatte, der har været uden for arbejdsmarkedet i et længere stykke tid og af den grund ikke længere kan siges at have de nødvendige basale kvalifikationer til varetagelsen af et job.

Det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om den indsatte kan anses for at have ydet den nævnte særlige indsats.

Efter § 40 a, stk. 1, nr. 2, kan der for det andet ske prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden, hvis den dømtes forhold taler derfor. Efter lovens forarbejder er bestemmelsen møntet på indsatte, hvis forhold samlet set taler for, at det er unødvendigt, at den pågældende afsoner resten af straffen i fængsel, hvis der i stedet fastsættes vilkår om samfundstjeneste. Det drejer sig om indsatte, som typisk har gode og stabile personlige forhold og et godt socialt netværk samt er uden misbrugsproblemer, og hvis forbrydelse ikke er udtryk for et kriminelt mønster. Det er endvidere en forudsætning for prøveløsladelse, at den pågældendes afsoningsforløb har været i det væsentlige problemfrit, dvs. at den indsatte ikke f.eks. flere gange er udeblevet fra udgang eller har begået kriminalitet under afsoningen eller alvorligt har chikaneret fængselspersonale eller andre indsatte.

Den foreslåede udvidelse af ”noget for noget” ordningen indebærer i overensstemmelse med aftalen om Kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016, at almindeligt arbejde – på lige fod med den ovennævnte deltagelse i behandlingsforløb, uddannelsesforløb og arbejdsstræning – efter en konkret vurdering skal kunne kvalificere indsatte til tidlig prøveløsladelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at indsatte efter straffuldbyrdelseslovens § 38, stk. 1, har både ret og pligt til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet under afsoningen, idet pligten til beskæftigelse dog ikke gælder for indsatte i arresthusene.

Det bemærkes endvidere, at den blotte opfyldelse af beskæftigelsespligten ikke i sig selv vil kunne danne grundlag for tidlig prøveløsladelse.

Forslaget sigter derimod på tilfælde, hvor den indsatte ved varetagelsen af et arbejde under afsoningen har ydet en særlig indsats for at undgå tilbagefald til ny kriminalitet, navnlig ved at ruste sig til at passe et arbejde efter endt afsoning. Denne mulighed vil f.eks. kunne være relevant for indsatte, som har været på fri fod forud for afsoningen, og som før indsættelsen har været uden arbejde i længere tid, eller for dømte, der har været uden for arbejdsmarkedet i en længere periode som følge af længerevarende varetægtsfængsling. Ved almindeligt arbejde forstås eksempelvis arbejde inden for institutionens arbejds- eller økonomidrift, som ikke har karakter af ar-

bejdstræning, herunder bl.a. bygningsvedligeholdelse, gangmandstjeneste og produktionsvirksomhed.

Derudover vil varetagelsen af almindeligt arbejde uden for institutionen som led i frigang kunne indebære en særlig indsats, der kan danne grundlag for tidlig prøveløsladelse.

Det vil som hidtil fortsat bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, om den indsatte ved varetagelsen af arbejdet kan siges at have ydet en sådan særlig indsats, at det kan danne grundlag for tidlig prøveløsladelse.

Hvis lovforslaget vedtages, og der som forudsat i spørgsmålet ikke kan tilbydes en indsat i et arresthus arbejdsopgaver, som er omfattet af den foreslåede udvidelse af straffelovens § 40 a, vil dette selvsagt betyde, at den indsatte ikke kan blive prøveløsladt i medfør af § 40 a på baggrund af en sådan indsat i netop dette arresthus. Den indsatte vil dog som skitseret ovenfor på en række andre måder end ved almindeligt arbejde inden for institutionens arbejds- og økonomidrift kunne kvalificere sig til at komme i betragtning til løsladelse efter straffelovens § 40 a. Alt afhængig af omstændighederne vil eventuel overførsel af den indsatte til en anden institution kunne overvejes i en sådan situation.